

[Statsministeren.]

lem ved Magt er en uheldig, en uretfærdig Løsning, saa er det lidt mærkeligt, at man inden for sit eget Samfund paa meget vigtige og afgørende Omraader hævder det Princip, at her skal det helst være Magten, der skal være afgørende for det Resultat og den Løsning, man skal naa til. Jeg er ikke Tilhænger af det, og derfor hilser jeg selve Forslaget og dets Idé og Princip med Tilfredshed og vil gerne gaa ind i en Forhandling om det for at prøve at naa til den bedst mulige Løsning.

Med Hensyn til Enkeltheder skal jeg ikke paa nærværende Tidspunkt udtale mig videre. Jeg er ikke sikker paa, at man i alle Enkeltheder har valgt det rette, men det er jo heller ikke det afgørende. Det afgørende er jo, naar man i øvrigt anerkender, at der ligger et Spørgsmaal her, som det er nødvendigt at tage op til Drøftelse og Løsning, at man, naar et saadant Lovforslag er fremsat, kan forhandle sig til Rette om Enkelthederne for at faa det bedst mulige Resultat ud deraf, saadan at det Instrument, man derigennem skaber, bliver bedst mulig egnet til at hjælpe os til at undgaa de Ulykker og de Urimeligheder, som selve Kampafgørelsen indebærer.

Lovforslaget omhandler to Spørgsmaal, dels Voldgift i Arbejdsstridigheder og dels Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af saadanne Reformers mellem Arbejdere, Arbejdsgivere og Funktionærer, som kunde bidrage til, at der kunde komme mere Rimelighed og mere Forstaaelse mellem de forskellige Parter inden for Produktionslivet. Jeg ser med Sympati paa, hvad jeg ogsaa ved tidligere Lejligheder har givet Udtryk for, at der mellem Arbejdsforholdets Parter er den størst mulige Tillidsfuldhed og Forstaaelse og samlet Interesse for den Virksomhed, man arbejder for. Jeg vil ogsaa mene, at man har Erfaringer for fra gammel Tid, hvor der var en nøjere Tilknytning mellem samtlige Personer, der arbejdede i Virksomheden, hvilke ikke alene personlige, men ogsaa økonomiske Værdier der laa deri. Det kan jo ikke nægtes, at efterhaanden som Tiden er gaaet, og Kampsituationer er opstaaet, har man faaet Indtryk af, at denne Samdrægtighed, denne samlede Interesse i Virksomhedens gode Gang, i nogen Grad er afløst af en større Kampaand og af Interesses modsætninger, og det er hverken til Virksomhedens Gavn, til Gavn for den sociale Udvikling, i det hele taget til Gavn for Landet og Befolkningen, at der er en saa stor Modsætning mellem dem,

som dog til syvende og sidst i mange Tilfælde har fælles Interesser.

Om det er rigtigt, saaledes som det her er foreslaaet, at nedsætte en Kommission, eller det vilde være heldigere, om man lod Organisationerne og Virksomhederne, som jo i nogen Grad er begyndt paa denne Opgave, arbejde paa dens Løsning i Ro, er jeg ikke i Stand til at sige. Jeg mener, at Afgørelsen af, om man skal tiltræde eller ej, maa ske ud fra en Bedømmelse af, om man tror, at det fremmer Arbejdet og den gode Vilje, eller om man tror, at det, at Staten griber ind, kan have den modsatte Virkning, idet Parterne kan blive ængstelige for, at her er der noget paa Vej, som man meget gerne vil værges imod. I alle Tilfælde mener jeg, at hvad enten man nedsætter en Kommission eller man ikke gør det, er det en Forudsætning for, at der kan komme en heldig Løsning, at det i alt væsentligt sker paa Frivillighedens Grund, saadan at begge Parter frivilligt gaar ind paa det. Det er efter min Mening af uvurderlig Værdi, naar der skal naas et Samarbejde, at man frivilligt gaar ind deri, og ikke enten den ene eller begge Parter er tvunget med. Men dette Spørgsmaal kan vi formentlig, det er jeg for min Part villig til, overveje i det Udvalg, som vil blive nedsat om Sagen.

En Ting vil jeg gerne fremhæve her, og det er, at foruden at fastholde Frivillighedsprincippet maa det i alle Tilfælde være saadan, at den, der til syvende og sidst har det økonomiske Ansvar for Virksomheden og staar med det i Nedgangstider og i Opgangstider, hvor andre maaske, hvis det viser sig at gaa mindre godt, kan forlade Virksomheden, maa ogsaa have Hovedindflydelsen paa de Dispositioner, som skal træffes i Virksomheden, idet han til syvende og sidst maa tage det økonomiske Ansvar, det direkte Ansvar for, om Virksomheden gaar mere eller mindre godt. Det er udmærket, hvis han har det bedste Forhold til sine Arbejdere og vil tale med dem og give dem Indsigt i Virksomheden, men jeg tror ikke, man kommer uden om, at den, der har Ansvaret, maa ogsaa, hvis han ikke frivilligt giver Afkald derpaa, kunne hævde Retten til at disponere og bestemme, saadan som han finder, det tjener Virksomheden og derigennem ham selv bedst.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til Tingets videre Behandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Bertel Dahlgaard): Jeg skal ikke gaa ind paa de